

Kreupelheid en Rugproblemen

Iedereen die een paard heeft weet dat een paard kreupel kan zijn door blessures of afwijkingen aan de benen. Maar dat een paard ook kreupel kan zijn vanuit de rug, is niet bij iedereen bekend. Kreupelheden vanuit de ledematen kunnen ontstaan door blessures aan de pezen, ligamenten en banden, door benige aandoeningen zoals artrose en OCD en door spierblessures.

Rugklachten daarentegen kunnen ontstaan door spierblessures, blessures aan de rugligamenten of door benige afwijkingen in de rug. Onder deze benige afwijkingen vallen onder andere de zogenaamde 'kissing spines', waarbij de rugwervels te dicht tegen elkaar komen, artrose van de facetgewrichten (dit zijn de communicatievlakken waarmee de wervels onderling met elkaar verbonden zijn) en spondylose (artrose en brugvorming tussen de onderkanten van de wervellichamen) van de rugwervels.

Deze afwijkingen kunnen pijn en stijfheid veroorzaken en moeten met behulp van röntgen-diagnostiek, scans en/of scintigrafie vastgesteld worden. Het is helaas slechts in beperkte mate mogelijk om al deze afwijkingen bij een paardenrug in beeld te brengen, daar de rug van het paard te groot en te breed is om helemaal 'doorheen te schieten' met röntgenstraling. Een paardenrug kan ook niet, zoals een mens, door een MRI. Daardoor is het niet vinden van een afwijking aan de botten geen garantie dat er ook daadwerkelijk geen enkele benige afwijking, zoals artrose of spondylose, aanwezig is.

Tenslotte kunnen rugklachten ontstaan door 'beperkingen in de vrije beweeglijkheid van de wervelkolom' of wel 'blokkades'. Deze blokkades van de wervels maken dat het voor een paard niet mogelijk is om vrij van links naar rechts en van boven naar onder te draaien of te buigen. De wervelkolom van het paard bevat 7 halswervels, 18 thoracale wervels waar de ribben aan vast zitten, 6 lendewervels en het bekken plus staartwervels. De mate waarin de wervels ten opzichte van elkaar kunnen bewegen hangt af van hun vorm en de vorm van de facetgewrichten. Zo hebben de hals en lendewervels een grotere beweeglijkheid dan de thoracale wervels. Maar, iedere wervel op zich moet, hoe weinig ook, kunnen bewegen in drie richtingen, de x, y, z-as. Om een wending of buiging te kunnen maken moet ieder schakel-

tje van de ketting, die de wervelkolom is, meebuigen. Wanneer een wervel klem zit, en dus niet meedoet aan de buiging, dan veroorzaakt dat allerlei soorten klachten. Afhankelijk van de ernst, de mate en duur van de beklemming kan dan een heftige pijn ontstaan. De blokkade veroorzaakt in eerste instantie een verkramping van de omliggende rugspieren en banden, en tenslotte ook druk op de uittredende zenuwen en de aan- en afvoerende bloedvaten van het omliggende weefsel en de tussenwervelschijf. In ernstige gevallen worden ook de zenuwen en bloedvaten, die naar de organen (lever, nieren, darmen etc.) lopen, of de grote zenuwen die naar de benen lopen belemmerd in hun functioneren.

Blokkades van de wervels, die de vrije beweeglijkheid van de wervelkolom verhinderen, kunnen ontstaan door langdurige kreupelheid vanwege een blessure aan een van de benen, danwel door een afwijkende stand van de benen of een ongunstige bouw van de rug of door het beslag.

Ook internistische aandoeningen zoals cysteuze eierstokken of darm (verterings) problemen kunnen blokkades veroorzaken, doordat het paard zich verkramppt vanwege buikklasten. Veelal worden blokkades veroorzaakt door allerlei gebeurtenissen van buitenaf zoals trauma in de vorm van vallen, uitglijden, vastliggen, met een been klem zitten, over de kop slaan, hangen, achterover slaan of het uit de sloot takelen. De ruiter, het rijden, de manier van trainen en de pasvorm van het zadel hebben tenslotte ook een enorme invloed op de beweeglijkheid van de wervelkolom en kunnen oorzaak zijn van het ontstaan van blokkades.

Voor artrose in de rug en 'kissing spines' zijn geen definitief genezende behandelingen. Blokkades in de wervelkolom kunnen echter veelal verholpen worden met behulp van manuele therapie, waarbij de plaats van de blokkade en

